

**Васильєва О.А.**, студентка групи МВ-3  
факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин,  
**Литвинчук О.В.**, к.філос.н., доцент  
Державний університет «Житомирська політехніка»

## **МІГРАЦІЙНА КРИЗА В ЄС: ПРИЧИНИ І ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ**

На сьогоднішній день міграційні процеси відіграють важливу роль у формуванні суспільства та характеризують його у будь-яку епоху. У наш час ці процеси знаходяться в центрі уваги багатьох учених та дослідників.

Перш ніж з'ясувати причини виникнення міграційної кризи, варто звернути увагу на такі терміни, як міграція населення, міграційні процеси та біженці.

«Міграція населення – переміщення людей, пов'язані зі зміною місця проживання, що є однією з глобальних проблем і розглядається не тільки як просте механічне пересування людей із одного регіону країни в інший, а як складний загальний процес, який стосується соціально-економічного, політичного та культурного життя суспільства, міграція виступає об'єктом міжнародного регулювання [5].

«Міграційна криза – це гуманітарна катастрофа, яка викликана масовим напливом мігрантів у Європу з метою перебування в безпечних місцях» [3]. У залежності від обставин та наслідків міграційна криза може розглядатися гуманітарною катастрофою, якщо населення стикається з надмірними стражданнями та призводить до серйозних порушень прав людини, голоду, захворювань та інших умов. Мігрант – це особа, яка проживає в чужій країні більше одного року, незалежно від причин міграції (добровільних чи недобровільних) і методів міграції (легальних або нелегальних) [5].

Основні причини міграцій в Європу можна розділити за такими напрямками (соціально-економічні, політичні, національно-релігійні, природні та екологічні).

Соціально-економічні причини міграції пов'язані з пошуком громадян кращого життя в Європі. Зокрема покращення своїх можливостей на ринку праці, поліпшення соціально-економічних умов життя.

Політичні причини характеризуються з безпекою та уникненням військових конфліктів, політичних переслідувань.

Національно-релігійні причини пов'язані з дискримінацією громадян за релігійними чи етнічними ознаками.

Природні та екологічні причини характеризуються з природними катастрофами (ураганами, землетрусами) та зі зміною клімату.

Протягом першого місяця повномасштабної війни з України виїхали 3,6 млн людей. Ще близько 6,5 млн за оцінками Міжнародної організації з міграції покинули місце свого постійного проживання і переїхали в межах країни [1]. По суті, більшість українців зіштовхнулися з терміном вимушена міграція. Тобто внутрішньо переміщені особи та біженці були змушені до пересування в більш безпечні місця України, а також за кордон з метою збереження власного життя. Після початку повномасштабного вторгнення росії на територію України, країни ЄС широко відкрити свої двері для українських біженців. До топ-10 країн, які приймають біженців з України відносять: Польщу, Німеччину, Чехію, Туреччину, Італію, Іспанію, Францію, Велику Британію, Болгарію та Молдову. Станом на 30 червня 2023 року кількість українців у країнах Європейського Союзу, становила 4 мільйони 70 тисяч осіб. Найбільше з них знаходили притулок у Німеччині (28%), Польщі (24%) та Чехії (9%) [2].

Основними напрямками вирішення проблем міграційної політики країн Європи є:

1. Прийняття нормативно-правових документів на загальноєвропейському рівні для встановлення обмежень на міграційні потоки. Суть проєкту: розробка та прийняття єдиної нормативно-правової бази для країн Європи, яка встановить загальні правила щодо міграції та обмежень на міграційні потоки. Мета: Створення єдиного стандарту, який дозволить країнам працювати спільно для регулювання міграції та уникнення диспропорційних навантажень на окремі країни.

2. Посилення контролю за прикордонними територіями під час їх перетину біженцями та нелегальними іммігрантами. Суть проєкту: збільшення контролю та нагляду за прикордонними територіями для запобігання нелегальній міграції та для ефективного виявлення біженців, які можуть потребувати захисту. Мета:

Забезпечення безпеки та контролю над міграційними потоками, а також виявлення осіб, які можуть потребувати міжнародного захисту.

3. Створення на державному рівні законодавчо-правових документів для так званого «стимулювання» поверненню біженців на батьківщину та ін.

Суть проекту: розробка правил та заходів, які спрямовані на підтримку повернення біженців на їхню батьківщину, зокрема через створення програм та стимулів. Мета: Зменшення числа біженців, які залишаються в країнах призначення, підтримка їхньої реінтеграції та відновлення у власних країнах.

Отже, міграційні процеси – це дуже складний і багатогранний процес, який включає в себе різноманітні аспекти такі, як економіка, політика, соціокультурна взаємодія та правові аспекти. Управління та розв'язання міграційних викликів вимагає комплексного підходу та спільних зусиль різних країн та міжнародних організацій. Вище згадані кроки вказують на певні стратегії та підходи, які країни Європи можуть використовувати для управління міграційною політикою та подолання проблем пов'язаних з міграцією.

### **Список використаних джерел**

1. Солодько А., Фітисова А. Міграційна криза в ЄС: статистика та аналіз політики. [URL:https://www.cedos.org.ua/uk/migration/mihratsiina-kryza-v-yes-statystyka-taanaliz-polityky](https://www.cedos.org.ua/uk/migration/mihratsiina-kryza-v-yes-statystyka-taanaliz-polityky).

2. Кількість українських біженців. Свіжі дані Євростату. [URL:https://visitukraine.today/uk/blog/2387/u-krainax-jevropi-znovu-zrosla-kilkist-ukrainskix-bizeniv-svizi-danni-jevrostatu](https://visitukraine.today/uk/blog/2387/u-krainax-jevropi-znovu-zrosla-kilkist-ukrainskix-bizeniv-svizi-danni-jevrostatu).

3. Луцишин Г. Міграційна криза в ЄС: проблема безпеки зовнішніх кордонів та загострення міжетнічних конфліктів. Політичні науки. 2015. Vol. 1. No 2. С.41–45.

4. Мігранти в Європі: причини, масштаби, перспективи розвитку. [URL: https://migrant.biz.ua/dovidkova/emigracia/myhranty-v-evrope.html](https://migrant.biz.ua/dovidkova/emigracia/myhranty-v-evrope.html)

5. Солодько А., Фітисова А. Міграційна криза в ЄС: статистика та аналіз політики. [URL:https://www.cedos.org.ua/uk/migration/mihratsiina-kryza-v-yes-statystyka-taanaliz-polityky](https://www.cedos.org.ua/uk/migration/mihratsiina-kryza-v-yes-statystyka-taanaliz-polityky)